

مقیاس‌هایی برای سنجش نگرش‌ها

O فردین بهرامی
کارشناس ارشد جامعه‌شناسی

کتاب در یازده فصل به ارائه مقیاس‌هایی برای سنجش نگرش‌ها نسبت به موضوعات و مسائل مختلف می‌پردازد. فصل اول به صورت مقدمه‌ای بر سایر فصول، به طرح مسئله نگرش و نگرش‌سنجی و اهمیت آن و اصول و شیوه‌های ساخت مقیاس اختصاص یافته به اهمیت شناخت نگرش، مسائل و مشکلات تعریف نگرش، تعاریف متعدد ارائه شده از نگرش و نهایتاً ارائه یک تعریف مورد قبول پرداخته شده است.

در فصل دوم ابتدا خصوصیات مقیاس‌های نگرش و معیارهای ارزیابی آنها که عبارتند از پایایی، اعتبار، تک بعدی بودن و فواصل برابر داشتن و داشتن نقطه صفر، مطرح و سپس تکنیک‌های ساخت مقیاس‌های نگرش و وضعیت آنها نسبت به خصوصیات فوق ارزیابی و بررسی شده است. مهم‌ترین تکنیک‌های مورد توجه که در فصول بعدی نیز در سنجش نگرش‌ها مورد استفاده قرار گرفته‌اند عبارت‌اند از: روش فواصل ظاهراً متساوی، روش زوج‌های درجه بندی شده لیکرت، گوتمن و تورستن.

هشت فصل بعدی کتاب، نگرش نسبت به موضوعات مختلف و مقیاس‌های بکار گرفته شده در مورد هر موضوع مطرح گردیده است که به صورت جداول زیر ارائه می‌شود.

موضوع نگرش	مقیاس
نگرش نسبت به نژاد	مقیاس نگرش نسبت به نژاد (MOR)
نگرش نسبت به دین	مقیاس نگرش نسبت به دین (MOR)
نگرش نسبت به جنسیت	مقیاس نگرش نسبت به جنسیت (MOR)
نگرش نسبت به معلولین	مقیاس نگرش نسبت به معلولین (MOR)
نگرش نسبت به اقلیت‌ها	مقیاس نگرش نسبت به اقلیت‌ها (MOR)
نگرش نسبت به همجنس‌گرایان	مقیاس نگرش نسبت به همجنس‌گرایان (MOR)
نگرش نسبت به بیگانه‌ها	مقیاس نگرش نسبت به بیگانه‌ها (MOR)
نگرش نسبت به مجرمین	مقیاس نگرش نسبت به مجرمین (MOR)
نگرش نسبت به افراد دارای اختلال روانی	مقیاس نگرش نسبت به افراد دارای اختلال روانی (MOR)
نگرش نسبت به افراد دارای اختلال جسمی	مقیاس نگرش نسبت به افراد دارای اختلال جسمی (MOR)
نگرش نسبت به افراد دارای اختلال ترکیبی	مقیاس نگرش نسبت به افراد دارای اختلال ترکیبی (MOR)
نگرش نسبت به افراد دارای اختلال روانی و جسمی	مقیاس نگرش نسبت به افراد دارای اختلال روانی و جسمی (MOR)
نگرش نسبت به افراد دارای اختلال جسمی و روانی	مقیاس نگرش نسبت به افراد دارای اختلال جسمی و روانی (MOR)
نگرش نسبت به افراد دارای اختلال ترکیبی و جسمی و روانی	مقیاس نگرش نسبت به افراد دارای اختلال ترکیبی و جسمی و روانی (MOR)

Scales
for the measurement
of attitudes

Marviw E. Shaw
& Jack M. Wright

- Scales for the measurement of attitudes
- Marviw E. Shaw, Jack M. Wright
- Mc Graw - Hill
- 1967

انسان و خطاکاری،
همزادند؛ مهم آن است که اولاً ساختار و سامانی
به وجود آورد که میزان خطاها، اندک ماند،
ثانیاً راهکارهای مناسبی برای جبران خطاهای رفته
پیش بینی کرد

نمی توان انتظار برد دولت،
ضامن همه ی خطاهای شغلی شود،
از این رو نهاد «بیمه» به کمک می آید

یکی از نقش های مهم اجتماعی که اشتباه در ایفای آن،
هم متصور است و هم خطر آفرین،
وکالت دعاوی در دادگستری است

برای تنظیم کنندگان بیمه نامه ها ارایه گردیده است.
و سرانجام بخش هفتم چکیده ی نتایج تحقیق درباره مسئولیت مدنی
وکلا در هشتاد کشور جهان را ارایه می کند.
از نکات مثبت کتاب، آن است که افزون بر فهرست مطالب، فهرستی
موضوعی بر اساس نام کشورها^۱ دارد که مطالب مربوط به هر کشور - در هر
جای کتاب را - مشخص می کند. مثلاً با مراجعه به این فهرست به سهولت
در می یابیم مسایل زیر از حقوق کشور آرژانتین در کتاب (با ذکر صفحه) نقل
شده است:

مبانی مسئولیت، ابزار بیمه، سطح پوشش بیمه ای، مسئولیت در برابر
غیر موکلان، تازه ترین تحولات بیمه ای، محدودیت های مسئولیت مدنی،
بیمه اختیاری.

امید آن که این کتاب، به گسترش بیمه مسئولیت های ناشی از حرفه
وکالت، در ایران یاری رساند و این نوشته گامی در این مسیر - که به گسترش
دادگری می انجامد - به شمار آید.

پی نوشت ها:

1. International Bar Association
2. Professional Indemnity Insurance
3. Albert Rogers
4. John Trotter
5. Willem G. van Hassel
6. James R. Walsh
7. Ralph P. Kroner
8. Working group
9. Questionnaires
10. Country Index

۱- کتاب، یکی از آثاری است که از سوی کانون بین المللی وکلا^۱ (I. B. A.)
تدوین شده است. جایگاه رفیع این کانون و پایگاه علمی و حرفه ای آن
می تواند نویدبخش وجود مطالبی متنق و کارآمد در کتاب باشد. این اثر به
وسیله ی یکی از معتبرترین سازمان های انتشاراتی حقوقی کشور انگلستان
(Kluwer Law International) منتشر شده است و ثمره ی چندین
نشست علمی از سلسله همایش های بین المللی مربوط به بیمه مسئولیت
شغلی^۲ است و توسط شماری از پژوهشگران این رشته یعنی آلبرت راجرز^۳،
جان تروتز^۴، ویلیام جی ون هسل^۵، جیمز آر. والش^۶ و رالف پی کرونر^۷
تألیف یافته است. مؤلفان سه هدف عمده در تدوین کتاب بر شمرده اند که
عبارت اند از:

الف) بهبود وضعیت و پایگاه حرفه ای وکلا

ب) بسترسازی برای ارایه خدمات بهتر به موکلان

ج) ایجاد زمینه ی مناسب اعتمادسازی بیشتر برای موکلان .

۹- درباره ی تاریخچه ی پژوهشی که نتیجه ی آن در قالب این کتاب
عرضه شده باید گفت: کانون بین المللی وکلا، در همایش های سالانه خود،
مهم ترین مسایل حقوقی را بررسی می کند. در بیست و پنجمین همایش
مزبور (پاریس - ۱۹۹۵ م) یکی از موضوعات دستور کار همایش، «مسئولیت
مدنی وکلا» بود؛ به همین دلیل پیش از تشکیل همایش، دو گروه کاری^۸
سامان دهی شد.

وظیفه ی گروه اول، تهیه برنامه همایش بود و گروه دوم عهده دار تهیه
پرسشنامه ها، تجزیه و تحلیل پاسخ ها و تلخیص پژوهش های مربوط به
کشورهای مختلف و سرانجام تهیه و تنظیم پیشنهادها و توصیه ها بود. در هر
دو گروه افراد صاحب نظر در حقوق بیمه عضویت داشتند. افزون بر آن از حدود
هشتاد وکیل نامی دعوت شد، نتیجه ی همایش را به کشورهای خود گزارش
نمایند. پرسشنامه های تهیه شده به حدود هشتاد کشور ارسال و پاسخ های
دریافتی که وضعیت بیمه مسئولیت مدنی وکلا را در آن کشورها تشریح
می کرد، دریافت و جمع بندی شد.

این کتاب، ثمره ی این گزارش جامع و فراگیر درباره ی مسئولیت مدنی
وکلا است و در حقیقت به منزله ی دایره المعارفی است کارآمد و راهگشا.

۱۰- این اثر ۲۵۰ صفحه ای در هفت بخش به شرح زیر سامان داده شده
است:

بخش اول: مقدمه و کلیات؛

بخش دوم: مسئولیت حرفه ای وکلا که به طرح مسایلی چون اصول و
منابع اصول مسئولیت، کاربرد و محدودیت های مسئولیت و نیز مسئولیت در
برابر غیر موکلان می پردازد.

بخش سوم: عهده دار طرح مطالبی از قبیل افزایش دعاوی مسئولیت
حرفه ای، واکنش صاحبان حرف در مقابل آن، و شیوه های کاهش خطرات
حرفه ای است.

بخش چهارم که یکسره درباره ی بیمه مسئولیت وکلا است دارای
چندین زیرعنوان از جمله: بازار بیمه ی مسئولیت حرفه ای وکلا، بیمه ی
اجباری مسئولیت مدنی، و هزینه های طرفین در این باره است.

در بخش پنجم، ضمن تقسیم کشورها به سه دسته فاقد بیمه مسئولیت
مدنی وکلا، دارای بیمه اختیاری، و دارای بیمه اجباری، نتایج مطالعات تطبیقی
در حقوق کشورهای مختلف جهان بیان شده است.

بخش ششم، رهنمودهایی عملیاتی در مورد بیمه نامه های مسئولیت
مدنی وکلا ارایه می کند، مثلاً بررسی می شود که موضوعات مهم بیمه نامه
چیست؟ حوادث مشمول بیمه کدامند؟ محدودیت های پوشش بیمه ای چه
مواردی است؟ در این بخش همچنین مقررات قابل توجهی به عنوان پیشنهاد